

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи унвонҷӯи Институти геология, сохтмони ба заминчунбӣ тобовар ва сейсмологияи АМИТ Сафари Нусратулло дар мавзӯи “Асосноккунии геозкологӣ, бехатар ҷойгиронӣ, нигоҳдорӣ ва дафни партовҳои саноати кӯҳии майдони маъдани Чоре (Тоҷикистони Марказӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои геология ва минералогия аз рӯи ихтисоси 25.00.36 – Геозкология ва идоракунии истифодабарии табиат (25.00.36.01 – Соҳаи илмҳои геологӣ-минералогӣ).

Диссертатсияи Сафари Нусратулло аз муқаддима, 5 боб, хулоса, рӯйхати адабиётҳо аз 167 сарчашма иборат буда, 21 расм, 19 ҷадвал ва 145 саҳифаи ҷопиро дарбар мегирад.

Тадқиқоти диссертатсионии унвонҷӯ мутобиқ ба мавзӯҳои тасдиқшудаи лабораторияи канданиҳои ғоиданоки Институти геология, сохтмони ба заминчунбӣ тобовар ва сейсмологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иҷро карда шудааст.

Ягона ҳудуди экологӣ барои ҷойгиркунии ниҳойи партовҳои истихроҷи маъдан барои минтақаи тадқиқотӣ партовгоҳи Чоре ва ҳудудҳои ҳамҷавор манбаи хатарноки ифлосшавии обҳои рӯизаминӣ ва зеризаминии ҳавзаи дарёи Зарафшон ва шохобҳои он ба шумор рафта, таҳияи чораҳои геозкологӣ, ки имконияти коҳиш додани таъсири номатлубӣ партовҳои захролудро ба ҷузъҳои муҳити геозкологӣ фароҳам меоранд, масоили актуалии рисолаи илмӣ маҳсуб меёбад.

Таҳияи чораҳои геозкологӣ, ки имконияти коҳиш додани таъсири номатлуби партовҳои захролудро ба ҷузъҳои муҳити геозкологӣ фароҳам меоранд, дараҷаи тадқиқи илмӣ рисолаи унвонҷӯро асоснок менамоянд.

Манбаи асосии ғаъолияти техногенӣ ва таъсири он ба муҳити геозкологӣ дар минтақаи тадқиқотӣ ин қонҳои маъдани тилло, ангишт ва ғайримаъдани майдони маъдани Чоре ва ҳудудҳои ҳамҷавор маҳсуб мешаванд. Аз сабаби онҳо, ки майдони маъдани Чоре объекти пурра наомӯхташуда маҳсуб меёбад, аз ҷониби муаллиф бори нахуст хусусиятҳои геозкологии майдони маъданӣ ва таъсири он ба муҳити табиӣ пешниҳод карда мешавад: бори аввал хусусиятҳои геозкологии майдони маъданӣ ва таъсири он ба муҳити табиӣ ошкор карда шуданд; инчунин бори нахуст қонуниятҳои тағйири таркиби физикӣ-кимиёвӣ шабакаҳои экологии дарёҳо ва обҳои зеризаминӣ, ғрунтҳо дар минтақаи майдони маъданӣ ошкор карда шуданд; бори аввал усули барқарорсозии заминҳои вайроншудаи техногении майдони маъдани Чоре ва ҳудудҳои ҳамҷавор таҳия карда шуданд; аввалин маротаб маҷмӯи чораҳои муҳофизатии табиӣ ва таҳияи чорабиниҳо оид ба бартарарфсозӣ ва коҳиш додани онҳо қорӣ карда шуд.

Нуктаҳои Ҳимояшавандаи диссертатсия асоснок карда шуда, дар маҷалаҳои илмӣ тақризшавандаи ҚОА назди Президенти ҚТ, инчунин дар конференсияҳои гуногуни байналмиллалӣ ва ҷумҳуриявӣ рӯйи ҷоп оварда шудаанд.

Мундариҷаи тадқиқоти диссертатсияи мазкур ба бандҳои 1.8, 1.9, 1.16, 1.17 ва 3.3 аз рӯйи ихтисоси 25.00.36 – Геоэкология ва истифодабарии табиат (25.00.36.01 – Соҳаи илмҳои геологӣ-минерологӣ) мувофиқ мебошанд. Замимаҳои нақшаи рисолаи ноизадӣ дар сатҳи зарури омода карда шудааст.

Дар маҷмӯъ, рисолаи номзиди Сафари Нусратулло қори ба итмом расонидашуда буда, дар сатҳи ҳуби илмӣ омода карда шудааст ва муаллифи он сазовори унвони илмӣ номзиди илмҳои геология ва минералогия аз рӯйи ихтисоси 25.00.36 – Геоэкология ва идоракунии истифодабарии табиат мебошад.

Дотсенти Донишкадаи кӯҳию-металлургии

Тоҷикистон дар ш. Бостон, д.и.т.

Сардори шӯъбаи кадрҳо

Г. М. Самадова

Муминова Д.М.